

Hollands Mei 22, 1859.
Zeeuws " " "
Grand Rapids Mei 28. 59.
Albany June 1859.

Hebr: VIII: 7. Want indien het eerste verband onberispelijk geweest ware, zoo zou voor het tweede geen plaats gelooft zijn geweest. -

I Teyt toeleptiss

II De berispelijckheit van het eerste verband.

III Heinde plaats gestelde betere verband.

IV Toepassing

I. God handelt met menschen op aarde: hierin heeft Hij Zyn welbehagen. ^{de menschen bemoeft} hierin openbaart of ymiedt Hij ten torens zijne glorie. - Deze bemoeijingen Gods ~~schijnt te over~~ want de kennis Gods is Zyn heil. - God bemoeide zich met hem in den vorm van een verband. Waarin in God zich verbindt aan beloften van zegeningen en den weg van gehoorzaamheid. Waardoor de bewelddachte mensch zich verbondt liet tot blijde dankbare erkentenis van God dien verbrudt God ~~hem gehoorzaamende en dankende~~. In het eerste verband gaf God het leven en de onsterfelijkheid in den weg van gehoorzaamheid aan het proefgevoel, welk Lamme stemde met hem Scheppingsstoestand: ^{van zegen en vrucht geheel de w.} men overloop; en verloor de zegeningen daaraan verbonden: in dat verbroken verband worden al de menschen geboren: en of schoon dit verband recht wijs heilig is, en elke mensch van nature er Zyn heil in zoekt, zoo is het toch ten eenemal krachteloos door het vleschof diep bederf dat in ons woont. God gaf in Paradys aan t gevallen menschen geslacht een ander verband, t welk volkomen voorzag in alle des ten daer behoeft: t welk ook voorziening tegen zonde in Zich heid, waarin God het genadeheil gaf en ruitweldt; ^{om dat het verband welke op vleesch was aan menschen} (God nam in Zonde heid Abraham, uit de Zyn verband verwaachtende menigte, en Schenkte hem Zyn heil en maakte hem gevonden in dat verband welks heestijckheit en volheid Hij beloofde in Zyn Zwerd te willen openbaren, ten nutte van alle de volken der aarde: na 400 jaren nam God Zyn geslachte bij de Hand, en konde de de daer af ~~als~~ het als Zyn volk te bearbeiten te leiden en tot het volle heil ~~te bereiden~~ belooft aan Abraham; ^{te leiden} ~~als~~ het als volk te doen bestaan in het beloofde land, en het te doen zijnen tot het de heestijckhe Evangelie voorrechten: gaf ~~de~~ te Zyn verband op

naar eenne bijeenkomst te gaafpreleveres bijde tot de christen gende
der behouding
Ten aanzien der verbanden in stellingen onder Mozes, om te als
volk te doen bestaan, te tot God te lieuen in ^{ditte} een generale
weg ~~onder~~ onder instellingen, die schaduwachtig welken op
het Evangelie heil, in de beloften Abrahams openstoten; welke
wit en instellingen vol waren van zonde ondelk King en ver-
wijf, die de werking moesten hebben om te naar dat beeten
te doen uit zien: Vandaar werden te in de Mozaïsche be-
deeling kreeds van Mozes afgeweten op een Profet uit het midden
kinnes broederen, ^{van} wien zij het volkomene moesten verwachten,
ook geworden voor de Profeten op een beter verbond dan het welk zij
tydens de verlossing uit Egypte ontvingen: Wit verbond niet
behouden voor de zonde ^{welk voor} de daarnit vloeiende oordeelen
Gods; ⁱⁿ en ook daarnit voortvarende: Ojschouder de beedeeling
volkonden beantwoordde een het doel Gods; om te als
volk te doen bestaan, t welk de waarheid Gods in de zonden:
kere tijden bewaarde, en om in kinne eigene geschiedenis
de noodzakelijk van het alles betakend offer, en de kracht
loosheid der wet om te kinne zaligen te doen uitkomen:
nochtans was dit verbond, deze beedeeling daartuistehen in
gevegs, niet beantwoordende, om de ⁱⁿ de volmaakte
genieting van Gods volle genade openbaring te doen dake,
of de Kerk te doen leven onder de openbaring van den volles
genade day: - Het verinnelykte Judentom, ^{echter} bleef hangen
aan de uitestijke praegtige voren dienst, en wilde tempel
Wet Aarontische Priesterbediening ^{ontdaan van de meening} behoeding, kuilken met
overenkomende met de natuurlijke stemming des hart:
ten waardoor men eene eizengedreftigheid tot zelfbehoud
Loekt op te bouwen: - Vandaar wordt in ons teptwen als
in de gezamen brief, den Joden betwys dat te naar de be-
loften Gods een beter verbond en een ander middeleant had
dente te wachten, het eerste slechts maar een tijdelijk doel hebbende,
en om te te doen rijpen tot het betere, waar het opwees:
Waarvan God Zelve bij de mededeeling van het eerste reeds
melding gemaakt had: dat zij reeds door God op het
ontvleekende waren openkruane gemaakt, ver-
nits God had uitgerien en melding gemaakt had van een
ander en beter verbond: waardit kinne droevigheid van dit
tweede te verweigen openbaar werd en volk bestraff werd: -

IV Leest ons de tekst, Gods woord de waarheid in het hart te planten; dat het eerste verbond verbroken is door de zonde: - Dit verbond niet alleen het Paradijs gebod, twelk het menscheijk geslacht in Adam overtroden heeft waaraan het zich aan dood en verdorft onderworpen heeft, maar ook de gehele wet van God waaraan het leven voor den betrachte verbonden is. Moetes wij ook aan het Doet dat en zij kuilt leven Verkoop zijn, nochtans het leven is daar voor ons af gebreken: Niet dat de Wet niet begerijkt gods beminlijk en heily is: doch zij levert voor den overtroden niet den vloek en straf: - De wet geeft wel het leven aan den betrachter maar niet aan den overtroden: voor den zondaar is zij geen leven gevee, geen bron van zaligheid noch van kracht tot gehoorzaamheid: ofschoon eenmaal den mensch gegeven toen hij hare eischen vervulle. Kan tot een bron van zaligheid en leven, zij is niet zwak krachteloos om den mensch tot het leven te brengen: niet dat zij krachteloos in zich zelve: zij is en blijft in zich zelve goddelijk en heestijk: maar den mensch is zij in den tegenwoordigen staat krachteloos om heil te verschaffen, want het is tegen natuur den zondaar leven te geven: ook is in dit verbond geen voorziening gemaakt noch om den menscheijk te bewaaren noch tegen de zonde. - Daar deere wet nochtans de grondwet is van Gods keedelyk Koningryk, zoo kan nooit de eisch vervallen, daerom zal haer stem eenwiy gehoord worden: - Zelfen de helpeel zij haer kracht behoude. Daarvan vindt zij haer stem in uw geweten: in Gods woord: in Gods keedelyke regering: en zelfs ten grondslag van alle aardche magt en regering. - En nochtans zij brengt den zondaar geen heil noch tot zijne rechtvaardiging noch tot zijne eenwiyg. Ze wordt in Gods huis ten eenwiyg een wiyde geret. - Dat helpeel de isten dorde geworden, door de zonde: Doet dat de wet Gods mi in de schrift heet een wet der zonde en des doods. - want de zonde en den dood bestaat door de wet: was geen wet er was geen overtroding of noch straf. - Dese waarheden vinden wij in Rom. V: VIII. Gal III: etc: doch hoetes ook te vinden in de schrift nochtans wordt te opwaerde niet verstaen maar verworpen: - Ten zij God geent van zonde overtrogd, en in leidt in den geesteliken ten ende uitgebreidheid van Gods wet: - Niemand denke dat dese waarheid klein gering of spwedij geleerd is: - Zy drouicht geheel tegen onre natuurestijke beschouwing, tegen onre diept ingewortelde begrienen, tegen geheel ons overen en al ons hopen: de onderwerping aan dese waarheid staat gelijk aan een op geven van ons leven: - Toedat hij die van dese waarheid

overtuiging wordt gevoelt zich gechocht tot in de diepten van zijn
welen en leven: het woord genoemd een sterf. Wat een ontzag-
chalyke ommekeering mocht plaats vinden bij den Landaar, Zie
Hij doet geen waarin zijn leven Licht, kracht en schepping, wet Gods
en eigen geweten, laten van als middel en ijdel! En toch leuens
dere weg alleen kan hij eynroden voor het betere verband welke
God voor het eerste heeft ingesteld: dit is het Verbond des Brodes in
1. e. J. waarin God volkomene voortiening geeft ook tegen de Zonde,
waarin Hij de Verbondmaker niet meer afhankelijk maakt, van
ontvangene genade, maar te Zelve bewaard: in dit Verbond
Schenkt God Schuldvergeving en den geest des levens. Doch Hij geeft
Kulds in een Hoop in 1. J. den tweeden Adam: die God en mensch is,
en Zelve de Schilder der Zonde heeft opgeruimd, door zijn vloekdra-
gende Kruisdoos en door zijn verdiensten een leven welken den
geest geworden, voor alle die door het geloof met hem ver-
eend worden: - Dit verbond voorziet den volkomen in des Landaars
bekrofte, die in de geurne natuurs weg onder Schilder en vloek ligt, en
van goet wet niets dan vloeking kan ontvangen: ^{daar} het vol-
komen deschuld en zoo ook de vloek opheint het velle geeft
niet alleen, maar tevens een Hoop geeft van wien men de gehele
Zaliging, een volslagene onmogelykheid aan 's menschen tijde,
verwachten mag: welk vertrouwen niet beschaamd wordt maar
die den Landaar door dat geloof dermate met hem vereend,
dat Hij in den Landaar wordt den Geest des levens: Dit heil-
gees, ^{dit verbond} gegeven in den loon wordt in God getuigenis aan gekondigd
en moet aan alle menschen gepredikt worden met de welken tot
1. geloof en bekeering, als een geboren worden alle aanneming
waard dat Christus in de wereld gekomen is om den Landaar
Zalig te maken, welk de wet het eerste verbond niet doen kon:
En dat men naar Joannes bij verweeping van dit getuigenis
God tot een beigenaar maakt, niet geloovende het getuigenis
dat Hij van zijn loon getuigt heeft, namelijk dat onsvod het
leuwig leven gegeven heeft; en dat dit Zelve leven is in zijn
loon: zoo dat die den loon heeft die heeft het leven en die den
loon van God niet heeft die heeft het leven niet. Alles is zoo-
dwende in dat nieuwe verbond gegeven, het ons als een ge-
nade gifte dat geschonken, welke aanbidding op staat
met lust om het aantemen op grond van Gods hoop gezag,
tevens mededeelende, dat de verweeping als de Invoerde ver-

trekking lijnes liefde kal worden beschouwen met vlam-
mende vuis kal gewroken worden: Hij kent de bedenkingen
der menschelyke god vrome natuur, die zoo zeer eigenz-
ceftigheid loekt, tegen, met de wekendste lokstemmen en
verzekeringen: Zwerft geen nit te hebben in zijn dood maer in
zijn bekeering en leven. Bekent dat zijn wey onleindij herget
is den s menschen wey. Nodigt den Zondaar mit hand en
geld om te koopjen van hem wijnen melk duwachtig goed.

11) Zegt de Zondaar al was en als ^{hij nu zoudt} als karnd zijn te zul-
ten wasphen als witte wol. En doet te weten, dat dit
12) vergeven niet alleen in volkomene harmonie is met
zijne deingden, maer derelre ten hooften opkinstert,
niet alleen zijn genede maer ook zijne gerechtigheid
en waerheid: daer de vergewin g geschenkt wordt
niet met krenking van de wet, maer met verov-
deeling en straffing der Zonde in Christus het offer-
lam in wien het recht des wet vervuld is, toent hij een
vloek werd voor vervlochten, veel heestijker dan ~~daer~~
de hellestraffen over Zondaren iut gestort doen kinne.

13) Segen het bang gevoel van onverschagen door onghelofhardheit
en een diep bedorven hart, nodigt Hej te nit om van hem
te vragen den H Geest, en ter uitvoering van het onmoge-
lyke aen s menschen zijde te zien op het hooften zalig-
maekes en alles van hem te verwachtjen: waardoor et
Kruer ⁱⁿ ^{de} ^{vergeving} ^{gaet} ^{van} ^{den} ^{heilen} ^{and}.

14) J.P. Hoe gewichtig den voor een iegelijk om toch de
natuur deres verbonden te verstaan, op deet der
wesken den dood te schryven, en dan klaer in te wil-
legen dat verbond der genede.

Vergiffenis is in God myne Hoorders, niet naerinde ge daed-
ten, maer op goddelijke wijze: wij moeten niet enger over-
denken: er groeten aen te geven is beledigend: zijn meeft
en goedheid in deken is goddelijk en dwaes is het te denken
dat wij ^{de vergewin} meer willen en wenschen, dan God vergewinse-
kind is: Wij moeten het mispen des vergewin aen onghelof
terkennen: - Dere vergewin in den wey den verzoening bestaat
in God en is geopenbaard; daerom het onghelof mis kent Gods

uit het paradijs. En dat het oor is het jubelfest is waarin gij
tot de verlorenen goedert. wordt heringenuwd: Dre broedschap van
een Wolfs bouwde de Engelen vrede in Bethlehems veld: hijs
al de geloovigen en Gods maanen vol van verwachting, en ziet gij de
Struffeloor verwacht kennen: Hoe schrikkelijk en het lot der
vermaeldt lym; die daar tegenen zulk een geteys doch
gemedy God: Ik heb geen lust in uwe wegen: Het is verlyk voor
een arme win te vallen in de hemden van zulk een geteys en
leved God.

6 En gij die na vergeving derit: Weet het: ~~dat~~ de verging is
plee releant: doch men heeft lyt andere wegen: als Naaman: zoo
de Profet was ontykenen en had kov en aldus gedaan: meer
dat ge elast en lyt lein; is tegering tegemakkelyk: den Kaan
het in orden tegt andere were fyden elom. Tu vet al om niet
ontingen worden en bloot dover op te vertrouwen.

Want t is godt eigen wil eigen plan en launt geen bedenking
te ren als in Paradyt tege god woord. - Hoe engelick hoe tege
Hoche stem het oock ly - De aan gebo de ne gemede en ge tey
tyheid is en endy - Het le te ge te god en me ge te god het te we de.

En dat is alles tot godt el: - Dit bruid lyst fest is open voor
Land ant: Dere weg is veily: Andere weg is er vro lye
ny tege Land: niet alleen tot weg neem ing van
Schuld: meer ook tot weg neem ing h er aan van kellyk
van de he er scheg gij de Land: niet van de Stoyd in welke
een van te ge wand werdt. - Xty is ge ge ven tot en re ge re g ty
heid en en de Stette.

En niet te onder wep en aan den Uangelie doet en staen
voor lye re ken ing: Hoe zult gij bestaen?